

pobyt jest v obci ve veřejném zájmu nutným. Řečený předpis nestanoví, že povinnost vlastníka domu k sjednání smlouvy s nimi jest závislou na družstevním členství oněch osob, nýbrž ukládá mu povinnost tu bezpodmínečně, ukládáje ovšem zároveň osobám, s nimiž se smlouva stala, že se členy státi musí. Uskutečnění této povinnosti setkává se — podle výkladů Dr. Hynka Kubišty k zákonům o podpoře stavebního ruchu, II. díl, 1924, str. 158 — v praxi mnohdy s obtížemi, jde-li o družstva rázu čistě stavovského nebo politického, jichž členem se podle stanov může státi jen příslušník určitého stavu neb určité politické strany, takže stanovami odůvodněná nemožnost, splniti právě zmíněnou podmínku, může býti v konkrétním případě překážkou udělení státní podpory na jejím splnění závislého. O těchto obtížích by nemohlo býti řeči, kdyby byl správným názor nižších soudů, že nájemní smlouvy bez družstevního členství jsou nemožné. Správnost názoru nižších soudů nelze odvozovati ani z § 52 řeč. nařízení. Stanoví-li, že vlastník domu nesmí dáti výpověď nájemníkům, pokud plní závazky z nájemního poměru, a, jde-li o obecně prospěšná stavební sdružení, členské povinnosti předepsané stanovami, praví tím jen, že nájemníci v domech obecně prospěšných sdružení jsou pod následky výpovědi povinni, plniti kromě závazků z nájemního poměru také ještě zvláštní povinnosti podle stanov družstva, jehož členy se musili státi. Ale nepraví, že nájemní poměr může býti výpovědí rozvázán jen, pokud nájemník je členem, a že výpověď jest nemožnou, když členství zaniklo. Ostatně lze též o nájemníku, jenž přestal býti členem družstva, říci zajisté plným právem, že neplní členské povinnosti, takže doslov § 52 dokonce svědčí proti názoru nižších soudů a pro přípustnost výpovědi též bývalým členům, to jest nečlenům. Opírají-li nižší soudy svůj právní názor i o znění různých míst stanov žalujícího družstva, která mluví jen o členech, není ani tento jejich úsudek správný. Stanovy upravují v podstatě jen poměry družstva ku svým členům a proto mluví na naznačených místech jen o nich. Z toho však nelze ještě souditi, že členem sjednaná nájemní smlouva zaniká již zánikem jeho členství a nemůže trvati dále s nečlenem. Odporuje tomu přímo pátý odstavec § 20 stanov, jenž, upravuje otázku výpovědi, mluví o »držiteli bytu«, jenž plní »smluvené povinnosti« a ne o »členu«, jenž plní »členské povinnosti«. Důvod, z něhož nižší soudy zrušily výpověď, tudíž neobstojí. Pro rozhodnutí o ostatních námitkách není v napadených rozsudcích nutného skutkového zjištění.

Čís. 7423.

Žádáno-li v žalobě o vydání upomínacího platebního příkazu a soud vydal platební příkaz, ač ze žaloby bylo patrné, že se doručení má státi v obvodu cizího sborového soudu, jest přehlédnutí toto bezvýznamným, byl-li proti platebnímu příkazu podán včas odpor.

Nebyla-li dohoda o příslušnosti prokázána soudu listinou již v žalobě a žalobce pouze uvedl, že obchodní podmínky, obsahující proročáční doložku, předloží při eventuelním roku v prvopisu, soud procesní

však neodmítl žalobu bez dalšího jednání, nýbrž po odporu nařídil rok k ústnímu jednání o žalobě, nemůže při ústním jednání žalobu odmítnouti z moci úřední proto, že nebyla již v žalobě prokázána prorogační úmluva listinou, nýbrž mohl by tak učiniti jen, kdyby žalovaný namítal v tomto směru nepřislusnost soudu. Nestačí však, že žalovaný provedl námítku nepřislusnosti jen potud, že bydlí v obvodě cizího sborového soudu, a že, ježto jde o platební rozkaz, jest odmítnouti i žalobu vzhledem k § 3 zákona ze dne 27. dubna 1873, čís. 67 ř. zák.

(Rozh. ze dne 20. října 1927, R I 853/27.)

Žalobce navrhl v žalobě proti firmě Jakub K. a jejím veřejným společníkům Arturu K-ovi a Mořici A-ovi, bydlícím v F. na Moravě, na okresním soudě v Praze vydání platebního rozkazu upomínacího na 3.002 Kč. Soud první stolice odmítl žalobu pro nepřislusnost soudu. Důvody: Nesporným a nepopřeným jest, že všichni žalovaní, protokolovaná firma Jakub K. a její veřejní společníci Artur K. a Moritz A. bydlí v F. na Moravě a že strana žalující navrhla proti žalované straně vydání platebního rozkazu na 3.002 Kč s přísl. Podle zákona ze dne 27. dubna 1873, čís. 67 ř. zák. upravujícího řízení upomínací, na jehož základě platební rozkaz měl býti vydán (§ 2 v souvislosti s § 63 j. n.), jest příslušným k vydání platebního rozkazu okresní soud, u něhož žalovaný má svůj obecný soud. Jelikož všichni žalovaní, jak nesporno, bydlí v F. na Moravě a nikoliv v Praze, není dovolaný soud k vydání platebního rozkazu příslušným a bylo žalobu pro nepřislusnost soudu odmítnouti. Rekursní soud zrušil napadené usnesení a uložil prvnímu soudu, by dále ve věci jednal. Důvody: Článkem V. novely ze dne 1. června 1914, čís. 118 ř. zák. změněn byl § 2 zákona ze dne 27. dubna 1873, čís. 67 ř. zák. a podle nyní platného § 2 jsou příslušny vydati podmíněčný platební rozkaz okresní soudy obecné i obchodní a podle druhého odstavce tohoto § řídí se místní příslusnost ustanoveními jurisdikční normy o místní příslusnosti ve sporných věcech. Již v žalobě uvedla žalující strana, že příslusnost prvního soudu odůvodněna jest obchodními podmínkami žalující strany, podle nichž se žalovaná strana výslovně podvolila příslusnosti pražských soudů (čís. 9 všeobecných obchodních podmínek), jež žalující strana předložila se stížností a z nichž se zjišťuje okolnost žalobkyní tvrzená. Platí tedy ustanovení § 65 a násl. j. n. Když pak v dopisu ze dne 1. července 1926 rovněž předloženém výslovně žalovaná strana souhlasila s příslusností pražských soudů, jeví se místní příslusnost dovolaného prvního soudu odůvodněnou. Pokud jde o věcnou příslusnost jsou zde předpoklady § 52 j. n. — žalující strana jest zapsána v obchodním rejstříku a jednání právní na straně žalující jest obchodem (čl. 271, 273 obch. zák.). Jest sice žalováno více osob; ohledně této okolnosti platí však ustanovení § 93 j. n.

Nevyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Rekursní soud správně uvádí, že novelou ze dne 1. června 1914, čís. 118 ř. z. a později novelou ze dne 1. dubna 1921, čís. 161 sb. z. a n. změněn byl § 2 zákona ze dne 27. dubna 1873, čís. 67 ř. zák. v ten rozum, že se místní příslušnost řídí ustanoveními jurisdikční normy o místní příslušnosti ve sporných věcech. Stěžovatelé se domnívají, že rekursní soud přehlédl ustanovení § 3 zákona čís. 67 z roku 1873, podle něhož nemůže býti podmíněný platební rozkaz vydán proti osobám, jimž by bylo rozkaz dodati mimo obvod sborového soudu, v němž má sídlo okresní soud, jemuž přísluší vydati platební rozkaz. Ale v tomto případě nejde o pouhou žádost o vydání podmíněného platebního rozkazu, nýbrž je tu případ § 19. Věřitel (žalující banka) žádal o vydání platebního rozkazu v žalobě, kterou se domáhá své pohledávky. Soud prvé stolice, vyřizuje toto podání, měl tedy především po rozumu § 41 j. n. zkoumati, zda jest jak k vyřízení žaloby, tak i k vyřízení žádosti o vydání platebního rozkazu místně příslušný, a měl dále ohledně žádosti za vydání rozkazu platebního dbáti ještě toho, zda tu jsou podmínky §§ 3 a 19 čtvrtý odstavec zákona čís. 67 z roku 1873. Soud prvé stolice však vydal beze všeho platební rozkaz, ač ze žádosti o vydání platebního rozkazu bylo patrné, že doručení má se státi v obvodu cizího sborového soudu. Přehlédnutí předpisu § 3 a 19 čtvrtý odstavec cit. zák. stalo se však pro další řízení bezvýznamným tím, že žalovaní podali včas odpor proti platebnímu rozkazu. Právem proto obíral se rekursní soud pouze otázkou místní příslušnosti pro žalobu. Žaloba opírá se o smluvené sudiště, ale nebyla dohoda o příslušnosti prokázána soudem listinou již v žalobě, jak v § 104 první odstavec věta druhá j. n. jest výslovně předepsáno. Žalobkyně v žalobě pouze uvedla, že obchodní podmínky, obsahující prorogační doložku, předloží při eventuelním roku v prvopise. Soud procesní přehlédl onen předpis a neodmítl podle § 41 j. n. žalobu bez dalšího jednání, nýbrž po odporu nařídil rok k ústnímu jednání o žalobě. Účelem § 104 první odstavec druhá věta j. n. jest mimo jiné, by nebylo svévolně tvrzeno smluvené sudiště v předpokladu, že se žalovaný k tomuto soudu mnohdy značně od jeho bydliště vzdálenému nebude moci dostaviti a musí dopustiti, by byl vydán proti němu rozsudek pro zmeškání. Účel tohoto předpisu jest tedy nadobro zmařen, neřídí-li se jím soudce, zkoušeje příslušnost podle § 41 j. n. Z toho plyne, že v případě takového přehlédnutí nemůže již soud procesní při ústním jednání z moci úřední žalobu odmítnouti jen z toho důvodu, že nebyla již v žalobě prorogační úmluva prokázána listinou, tomu vadí předpis § 43 j. n. Věc lze napravit jen, když žalovaný namítá v tomto směru nepřislušnost dovolaného soudu. Žalovaní vznesli sice námitku nepřislušnosti, avšak při ústním jednání provedli ji jen potud, že všichni žalovaní bydlí mimo Prahu a že, ježto jde o platební rozkaz, jest i žalobu samu vzhledem k § 3 cit. zák. zamítnouti (správně řečeno: odmítnouti). Neuplatňovali tedy žalovaní nic více, než že předpis § 3 zákona č. 67 z roku 1873 stačí pro odmítnutí žaloby, a přehlédli předpis § 19 čtvrtý odsta-

vec téhož zákona, podle něhož soud, shledá-li, že žádost za vydání platebního rozkazu jest nepřípustná, má ji, t. j. žádost o vydání platebního rozkazu odmítnouti a naříditi hned stání k řádnému řízení o žalobě, s níž byla v jednom podání spojena žádost o vydání platebního rozkazu. Ježto tedy nepřislusnost z toho důvodu, že sudiště podle § 104 j. n. tu není, nebyla vůbec namítána, jde při nejmenším o preklusivní prorogaci podle § 104 poslední odstavec j. n.

Čís. 7424.

Vládní nařízení ze dne 19. března 1919, čís. 145 sb. z. a n. má na mysli jediné spisy a listiny, zřízené v rakouském státě, které byly exekucním titulem podle § 1 ex. ř. ve znění tohoto § v den vyhlášení nařízení, nevztahuje se však na usnesení odúčtovacího úřadu ve Vídni, jimž byla přiznána účinnost exekucního titulu teprve rakouským zákonem čís. 393/1921.

(Rozh. ze dne 20. října 1927, R II 272/27.)

Okresní soud pro vnitřní město Vídeň I. povolil usnesením ze dne 26. dubna 1927 exekuci a požádal o její výkon okresní soud v K. na Moravě. Okresní soud v K. usnesením ze dne 12. května 1927 výkon exekuce povolil, rekursní soud napadené usnesení potvrdil. Důvody: Podle vládního nařízení ze dne 19. března 1919, čís. 145 sb. z. a n. může býti povolena exekuce v Československu na základě všech v rakouském státě zřízených spisů a listin, které podle § 1 ex. ř. jsou exekucním titulem, a mohou rakouské soudy buďto o povolení exekuce v Československu zažádati nebo mohou samy povolit exekuci a o výkon její žádati přímo soud exekucní. Tak se stalo i v tomto případě, kdy exekuci povolil okresní soud pro vnitřní město Vídeň I., usnesením ze dne 26. dubna 1927 a o výkon požádal okresní soud v K., který právem povolil výkon této exekuce, poněvadž podle shora uvedeného nařízení neplatí ustanovení §§ 81 čís. 1 a 83 ex. ř., a exekucní soud mohl by odepřít výkon jen tehdy, kdyby zde byly podmínky podle § 81 čís. 2 a 3 ex. ř. Tyto podmínky však zde nejsou, a jest vyhověno i ostatním náležitostem, neboť povolení exekuce stalo se na základě usnesení odúčtovacího úřadu ve Vídni ze dne 1. března 1926, č. 4968/4, které jest podle § 30 rak. zák. čís. 393/1921 exekucním titulem.

Nejvyšší soud změnou usnesení obou nižších soudů odepřel výkon exekuce.

Důvody:

Povinný, prohlásiv obsah svého rekursu ze dne 19. května 1927 za podstatný obsah dovolacího rekursu, popřel právem účinn exekucního titulu uplatněného proti němu. Vládní nařízení ze dne 19. března 1919, čís. 145 sb. z. a n. má na mysli jediné spisy a listiny zřízené v rakouském státě, které jsou exekucním titulem podle § 1 ex. ř. ve znění tohoto § ze dne vyhlášení nařízení, t. j. dne 26. března 1919. Nevztahuje